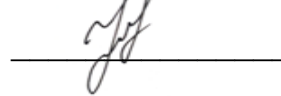

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри німецької мови

Тетяна КАЛИНЮК

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

(НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ АСПЕКТ)

для підготовки фахівців

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою

«Середня освіта (Мова і література (німецька, англійська)»

спеціальності

014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (німецька)

014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

галузі знань

01 Освіта / Педагогіка

мова навчання

німецька, українська

2025–2026 навчальний рік

Розробник програми: Тетяна Калинюк, кандидат педагогічних наук, доцент
завідувач кафедри німецької мови

Ухвалено на засіданні кафедри німецької мови

Протокол № 9 від 29 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Ольга ДОБРИНЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів ВО з основними теоретичними положеннями та практичними аспектами німецько-українського перекладу, а також виробити вміння практичного застосувати основні перекладацькі прийоми при перекладі текстів, навчити правильно знаходити еквіваленти перекладу, всебічно збагатити словниковий запас та підвищити загальноосвітній рівень.

2. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	II, III
Семестр вивчення	4, 6
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	40
Лекційні заняття	4
Практичні заняття	36
Самостійна робота	80
Форма підсумкового контролю	залік

3. Статус дисципліни: освітні компоненти за вибором здобувачів вищої освіти.

4. Передумови для вивчення дисципліни: Практика усного та писемного мовлення німецької мови, Практичний курс німецької мови).

5. Програмні компетентності навчання:

загальні компетентності:

Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.

Здатність використовувати при перекладі словники (зокрема онлайн), довідники та інші джерела інформації.

Здатність вчитатися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність володіти знаннями про німецькомовні країни, національно-культурні особливості соціальної та мовленнєвої поведінки носіїв мови, використовувати ці знання у процесі перекладу текстів.

Здатність розрізняти різні типи комунікативних ситуацій, їхні соціолінгвістичні особливості.

Здатність застосовувати перекладацькі прийоми з урахуванням специфіки тексту.

6. Очікувані результати навчання:

Вміти використовувати їх для розв'язання задач і проблем у професійній діяльності та/або навчанні.

Вміти виявляти соціолінгвістичні особливості текстів різних жанрів, зіставляти мовні явища рідної та німецької мови (або навпаки) у соціолінгвістичному аспекті, враховувати їх під час перекладу.

7. Засоби діагностики результатів навчання: усні відповіді, тест, проєкт, презентація, модульна контрольна робота.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	р аз о м	Кількість годин					
		у тому числі					
		л е к ц і й н і з а н я т т я	п р а к т и ч ні з а н я т я	се мі а р сь кі з а н я т я	л а б о р ат о р ні з а н я т я	с а м о с ті й н а р о б о т а	ін ди ві ду ал ьн а ро бо та
Змістовий модуль 1. Besonderheiten der deutschen Texten und ihre Übersetzung							
Thema 1. Das Wesen der Übersetzung: Gegenstand der Übersetzungstheorie, Arten der Übersetzung.	12	2	4			6	
Thema 2. Strategien und Techniken des Übersetzens.	18	2	6			10	
Thema 3. Soziale Stratifikation der Sprache. Übersetzung des Soziowortschatzes (Jugendsprache, Kanakisch, Slang, Fachwortschatz)	16		6			10	
Thema 4-5. Landeskundliche Besonderheiten der Übersetzung. Realienwörter und ihre Klassifikation. Übersetzung der Realienwörter. Hintergrundwissen und Übersetzung. Übersetzung der Exotismen und Okkasionalismen.	26		4		22		
Thema 6. Falsche Freunde des Übersetzers.	16		4		12		
Thema 7. Phraseologismen und Besonderheiten der Übersetzung.	16		6		10		
Thema 8. Besonderheiten der Übersetzung der Sachtexte.	16		6		10		
Разом годин	120	4	36			80	

9. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів ВО за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами ВО, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Форми поточного оцінювання: під час практичних занять (опитування, обговорення проблемно-пошукових питань, перевірка виконаних усних / письмових завдань і вправ, підготовка проєкту).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (проводиться у формі тестування у системі MOODLE або у письмовій формі).

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Денна форма здобуття вищої освіти

Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Підсумкова оцінка
50	15	35	100

Поточний контроль

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів на навчальних заняттях рівний 12. Для поточного контролю успішності навчання пропонується використовувати рейтингову оцінку, при якій, разом з оцінками за письмові та усні роботи, здобувачі ВО отримують бали за активну участь під час практичних занять, успішно виконані домашні завдання, за зацікавленість та креативність при виконанні завдань тощо. В кінці вивчення змістового модуля, за допомогою відповідної формули, відповідно до рейтингової шкали, підраховується рейтинг кожного здобувача ВО (за умови виконання всіх різновидів роботи). Бали за змістовий модуль перераховуються за формулою (Середня оцінка навчальної діяльності $\times 0,05 + 0,4$ $\times$ ваговий бал змістового модуля).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (початковий)	1	Здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач ВО не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач ВО намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній	4	Здобувач ВО володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях,

ій (репро дуктив ний)		визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач ВО розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач ВО розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатні й (алгорит мічнодіє вий)	7	Здобувач ВО правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання здобувача ВО досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати.
	9	Здобувач ВО вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Висок ий (творч о-проф есійни й)	10	Здобувач ВО володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Здобувач ВО володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
	12	Здобувач ВО має системні, дієві знання; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності;

Модульна контрольна робота

За підсумками вивчення навчальної дисципліни здобувачі ВО виконують одну модульну контрольну роботу. Метою є контроль успішності засвоєння теоретичних знань та практичних навичок та вмінь, які сформувалися в результаті вивчення навчальної дисципліни. Модульна контрольна робота виконуються у формі тесту. До її написання допускаються всі здобувачі ВО. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.

Здобувачі, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Максимальна кількість балів за МКР – 15. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 9.

14-15 балів. Завдання виконано повністю, без помилок; здобувач ВО відмінно володіє матеріалом, демонструючи володіння лексичним матеріалом.

12-13 балів. При виконанні завдання здобувач ВО ефективно застосовує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає незначні помилки.

10-11 балів. При виконанні завдання здобувач ВО допускає помилки. Методичний підхід до вирішення завдань є правильним, але припущені неточності.

9 балів. Здобувач ВО допускає багато помилок різного характеру, стикається із значними труднощами у виконанні завдань, які виконані неповністю та з великою кількістю помилок.

8 і менше – модульна контрольна робота не зарахована.

Самостійна робота

Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, оцінюється за 12-бальною шкалою, що згодом перераховуються за формулою: для денної форми здобуття вищої освіти - середня оцінка навчальної діяльності $\times 0,05 + 0,4 \times 35$ та для заочної форми здобуття вищої освіти - середня оцінка навчальної діяльності $\times 0,05 + 0,4 \times 50$. Мінімальна кількість балів для зарахування виконання самостійної роботи становить: 21 бал (денна форма), 30 балів (заочна форма).

Завдання самостійної роботи передбачає письмовий переклад 4 текстів, які розміщені на сайті:

<https://www.deutsch-perfekt.com/deutsch-lesen>

<https://learnrgerman.dw.com/de/wort-der-woche/s-58043001>

Критерії оцінювання:

- адекватність перекладу;
- повнота та змістовність перекладу;
- використання перекладацьких трансформацій;
- мовна правильність;
- дотримання стилю тексту при перекладі.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	

35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує спеціального програмного забезпечення. Під час вивчення курсу використовується технічне обладнання (комп'ютер/ноутбук, проектор), а також мережа Інтернет, сторінка навчальної дисципліни на платформі MOODLE; відеозв'язок на платформі GoogleMeet, ZOOM (за умови дистанційного/змішаного навчання).

12. Рекомендована література:

Основна:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. В., Науменко А. М. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
2. Синегуб С.В. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch – Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови : навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
3. Казимір В.О. Методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу “Теорія і практика перекладу” (німецька мова). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2018. 224 с.
4. Мироненко Т.С. Практичний курс перекладу з німецької мови : навч. посібник для студентів факультету перекладачів. К.: Вид. центр КНЛУ, 2017. 245 с. (електронний ресурс)
5. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу: навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад. Вінниця: Нова Книга, 2013. 504 с.

Додаткова

1. Калинюк Т.В. Zu ausgewählten Problemen der deutschen Phraseologie : навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський : Медобори – 2006, 2016. 128 с.
2. Калинюк Т.В. Übung macht den Meister! (Aufgaben zum Selbststudium der deutschen Phraseologie) : навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М.І., 2017. 52 с.
3. Зданюк Т.В., Калинюк Т.В., Гавловська Т.А. Національно-історичний колорит: німецько-українські паралелі : *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія : Філологія (мовознавство) : зб. наук. праць / гол. ред. Є.Б. Барань. Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2021. Вип. 33. С. 145-153. <https://sites.google.com/site/naukzapmovoznavstvo/випуск-33?authuser=0>
4. Калинюк Т.В., Коваль І.В. Трансформація фразеологізмів у мові масмедіа (на прикладі німецьких астрологічних прогнозів) : зб. наук. праць : *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Хмельницький, 2020. №19. С. 15-20.
5. Калинюк Т.В. Deutsche Phraseologismen mit der national-kulturellen Komponente (auf Beispiel «die Frau») : *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник* : серія філологічна [редкол. : Л.М. Марчук (гол. ред.), В.П. Атаманчук (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. націонал. ун-тет ім. Івана Огієнка, 2019. Вип. XVI. С. 27-31
6. Калинюк Т.В. Національно-культурна семантика фразеологічних одиниць крізь призму взаємозв'язку мови та культури : *Іван Огієнко і сучасна наука* : науковий збірник : серія філологічна / [редкол.: Л. Марчук (гол. ред.), О. А. Рарицький (відп. ред.) та ін.].

Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. Вип. XV. С. 57-62.

7. Огуй О.Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2004. 256 с.

13. Інтернет ресурси

№	Адреси веб-ресурсів	Характеристика
1	DUDEN. URL : https://www.duden.de/	Онлайн-словники німецької мови
2	DWDS. URL : https://www.dwds.de/	
3	OWID. URL : https://www1.ids-mannheim.de/lexik/owid.html	
4	PONS. URL : https://de.pons.com/	